

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Pünkösöd.

A kereszténység fennállása óta immár kétezer éve, hogy ránk köszönt piros pünkösöd ünnepe.

A tavasz rügyfakasztó idejében, a természet megújulásakor köszönt ránk évről-évre ez a szép ünnep, jelképezésül és örök emlékeztetőül a Szentlélek felvilágosító kegyelmének.

Jézus egyszerű tanítványait is megszállotta ezelőtt kétezer esztendővel a Szentlélek, hogy a kereszténység viharos idejében, a külső ellenségek támadásaival szemben megerősítse őket.

Az ellenségek külső hatalmával szemben, a sanyargatások és nélkülözésekkel, az üldöztetések és a folyton rájuk várakozó börtönnel szemben csupán lelki erejükre és Istenbe vetett bizalmukra támaszkodva vették fel ezek az egyszerű emberek a küzdelmet, és ez a lelki küzdelem, Jézus tanításainak mély bölcsesége és igazsága, az alázatos lélek erősebbnek bizonyult minden külső támadásnál.

Az Örökkévaló nem hagyta el az ő bizó és hívó gyermekeit, hanem elküldte hozzájuk a Szentlelket, hogy hitükben és bizalmukban megerősítse őket.

Hogyha kétezer esztendővel ezelőtt szüksége volt az embereknek a Szentlélek erősítő hatalmára, mennyivel nagyobb szükség van arra ma, mikor ez a hit a folyton erősödő támadások folytán megingott, mikor a lélek már kezd önmagával is meghasonlani, mikor a támadások hitünk és vallásunkkal szemben már nem külsőek, hanem önmagunk lelki életének belső támadásai.

Igen, ha valaha szükség volt az isteni kegyelem erősítő balzsamára, százszor inkább szükségünk van arra ma; és ez a segítség nekünk nem csak azért szükség, hogy megerősítsen hitünkben, hanem legfőképpen azért, hogy visszaadja elvesztett hitünket és megtaláltasson önmagunkkal.

Ezért az önmagunknak való visszaadásért járunk mi a csodatevő bucsuhelyekre, és önmagunkat megalázva, a porban fetrengve ezért könyörgünk a csodatevő szentekhez.

Ezen hitükben való megtartásért járunk gyermekeink az oltárhoz, hogy a bérálás szentségének felvételével és az Urvacsora magukhoz vételével magukhoz vegyék a Szentlélek erősítő kegyelmét.

Ezért könnyezünk mi, mikor ártatlan gyermekeink feje fölé kitárulnak papjaink áldást esdő kezei, és ezért sirunk mi elvesztett, de megtalálni hitt bizodalomukért.

Ettől a hitelvesztéstől akarjuk mi megóvni gyermekeinket, akiknek lelke

még tiszta, akik még fogékonyak a lelki élet szépségei iránt, s ezért kérjük mi is az Örökkévalót, hogy ha minket össze is törték az élet nehézségei, de legalább gyermekeinket mentse meg ettől.

Piros Pünkösöd napja, örök természet megújuló ereje, önts belénk tüzes nyelveiddel továbbra is megújodást, lelket és bizodalmat, hogy valamint a kétezer év előtti apostolok, mi is apostolai lehessünk hitünknek és vallásunknak.

Piros Pünkösöd napja, Szentlélek megerősítő kegyelme, mikor lángnyel-

veiddel leszállasz közibünk, ne válaszd ki magadnak a megkülömböztetetteket, a hitben erőseket, hanem áraszd ránk egyformán sugaraidat, az erősekre épen úgy, mint a gyengékre, mert amint nem nehéz olyan várat védeni, amelyet nem ostromolnak, épen úgy kegyelmedre elsősorban nekünk van rá szükségünk, a gyengéknek és gyámoltalanoknak.

Piros Pünkösöd szép napja, mi hiszünk Benned, a Te erősítő és megtartó kegyelmedben, és ha nem hagysz el minket, úgy mi sem hagyunk el Téged mindörökkön örökké.

Beszüntette működését az igazságügyminiszterium naturalizáló bizottsága

Az új állampolgársági törvény az egyes bíróságokra bizza a döntés jogát.

Az érvényben levő állampolgársági törvény szerint mindazoknak, akik véglegesen Romániába akarnak letelepedni s az állampolgári jogokat is el akarják nyerni, az igazságügyminiszteriumtól kell kérniük naturalizálásukat. Az erre vonatkozó kérvényeket külön hivatalban kezelték, amely a szabályszerűen felszerelt naturalizálás iránti kéréseket szakbizottság elé terjesztette döntés végett. A legutóbbi időben azonban a bizottság nem tartott üléseket s a beérkezett naturalizálási kérvények elintézetlenül fekszenek az iktató-hivatalban.

E nagyfontosságú kérdésről Popescu Spiridon, ítélőtáblai tanácselnök, a naturalizálási bizottság elnöke a következőket mondotta:

Az állampolgársági törvény értelmében összeállított bizottság, amely a naturalizálási ügyeket intézte s amelynek elnöke vagyok, beszüntette további működését. Nem kerül letárgyalásra további intézkedés egyetlen naturalizálási kérelem sem. A bizottság működésének felfüggesztése szoros összefüggésben van a most készülő új állampolgársági törvénnyel. Az új

törvénynek intenciója, hogy gyökeresen rendezze az állampolgárság kérdését és ebből a célból keresztülviszi a legszélesebbkörű decentralizáció elvét. Vagyis az új törvény nem írja elő, hogy ezekben az ügyekben kizárólag az igazságügyminiszterium bizottsága illetékes dönteni, hanem ezt a jogot megadja az egyes járásbíróságoknak, illetve törvényszékeknek és tábláknak. Tulajdonképpen az is a helyes megoldás, mert egyrészt megszűnik egyetlen bizottságnak túlhalmozása, másrészt pedig az arra illetékes helyi igazságügyi hatóság a legrovidebb idő alatt feldolgozhatja a naturalizálásra vonatkozó kérelmeket.

A bizottság tehát az új állampolgársági törvény életbeléptetéséig beszüntette működését s amennyiben a törvény az egyes bíróságok hatáskörébe utalja át a naturalizálási ügyek elintézését, vélegesen meg is szűnik. Az elintézetlenül maradt kérelmeket természetesen az illetékes bíróságokhoz küldik el döntés és határozathozatal céljából.

A gyújtogató.

Valaki egyszer a szívembe üszköt dobott s azóta perzselnek, lobognak a lángok forralva szívet, ajkat, poklot, lelkemet és sok szívzsilánkot.

Azóta fel-fellobognak messzi, végtelen, ha gyötörnek képek, kékszem látomások; mese, muzsika, asszony, bor és szerelem, miket a Sors, az Élet a lelkünkbe ázott.

És a szívemnek napfényes tavára borul májusban is sokszor, őszi kőd, mert Valaki egyszer a szívem hurjára orozva, szilajul, jaj odaütött.

Fájdalom és Tűz, mi bennem bontogatja a szívetek típró daczos erőt; mégis-mégis jaj mi lett a béklyóm: meghajlok hódolva a szerelem főnséges ideálmusa s tiszta szem mélysége előtt!

(Csikszereda)

Mihály L. Barna.

A Gyilkostói autóbuszjárat menetrendje.

Multkori számunkban jeleztük, hogy a pünkösdi ünnepek és egyelőre vasár- és ün-

nepnapok alatt a Gyilkostóhoz rendszeres autóbuszjárat fog közlekedni a tömegesebb kirándulásokra való tekintettel.

Ezt indokoltá tette a brassói Turista Egyesület pünkösdi kirándulása is, mely alkalommal az Egyesület mintegy husz tagja fogja felkeresni a Gyilkostót.

A gyilkostói menetrendet a vállalkozó a következőképpen állította össze:

Szombaton indul este . . .	7 órakor
Érkezik a tóhoz este . . .	9 "
Vasárnap indulás reggel . . .	6 "
Érkezik a tóhoz reggel . . .	8 "
Visszaindulás reggel . . .	1/2 9 "
Érk. Gyergyószentmiklósról reggel . . .	1/2 11 órakor.
Indulás Gyergyószentmiklósról déli . . .	12 "
Érkezik a tóhoz délután . . .	2 "
Visszaindul a tótól délután . . .	4-7 óra között.

Az autóbuszjárat a szükséghez mérten kétszer-háromszor is fog közlekedni.

Indulási hely: Sétatér vége a Polgári Söröző előtt.

Smilovits Zélig meghalt.

Egy áldott lelkű ember hunyta le örökre jóságos szemeit. Marosvásárhelyen — ahogyan ő mondogatta, „az én székeljeim fővárosában” — 75 éves korában június 2-án déltben meghalt Smilovits Zélig.

Csik Gyergyóban, ahol tevékeny munkásságát évtizedeken át folytatta, mindenki ismerte Smilovits urat, az ifjabb nemzedék Zélig bácsiját.

Hollón született 1855. szeptemberében s már ifju korában szorgalmas munkása a faszakmának. Rátermettsége és abszolút korrekt üzletkötései egyre nagyobb tekintélyt szereztek számára ugy szakmatársai, mint a székelőföldi erdőközirtokosságok előtt. Smilovits Zélig neve valóságos fogalomává vált a Székelyföldön s tetteit áldva, nevét halálával emlegették mindenütt.

A menekülés után Váradra költözött egyik leányához, de lelke sóhaja szakadatlan a fenyőrengtegeket sirta vissza. Végül is a honvágy győzött, 1928-ban Marosvásárhelyre költözött vissza. A nyarat várta mindig, amit Borszék, Holló ősfenyvesei között töltött.

Egy füzet maradt utána, amelyről gyermekeinek ezt mondotta: „ez az igazi vagyonom, édeseim, amit a másvilágra magammal viszek”.

A füzetben 1917-től jótékonycélra adott kiadásait jegyezte föl, egyik fedőlapjára pedig reszketeg betűkkel írta reá: „a régi a meneküléskor elvesztett, amibe 1893-tól jegyezgettem”.

Gyermekeitől így bucsuzott el: „En minden nemzetiségnél korektségemnél fogva becsületet és jó nevet szereztem magamnak. Tudva soha senkivel rosszat nem tettem. Meghagyom nektek, hogy ezt a nevet becsülettel őrizzék meg”.

Hozzá tehetjük végszavaihoz, hogy általános szeretetet is szerzett magának óriási számu ismerőse körében, mert becsületessége és lelki jósága a tiszteleten kívül vele szemben mindenkit szeretetre is kötelezett.

Kedves Zélig Bátyánk, elmúlásodat őszinte fájdalomunk kíséri a szeretetreméltó egyéniségedet lelkünk szép emlékei között őrizzük meg.

is.

Veresképnél.

A tetőn állok, a naplementét nézem.
S a hallgató völgyben ott alatt
Estimára szól a kis harang...

Valami csodás bűvölő igézet
Megszállta a szobrot, hogy egyre áll
S körülötte hang rikolt: egy kúvik madár...

A szobor áll évszázadok óta, mint az Isten.
Vágya, panasza, bűja semmi sincsen:
Csak egy a célja, hogy embert óva intsen,

Gyergyó Szigetvára.

„Vérzettek és elbuktak ők,
De győzedelmesen;
Tették sugára átragyog
Időn, enyészeten.”

Gróf Lázár Ferenc: Akton Csikot feldulta és teljesen elpusztította. Most Gyergyó következik. Tudom, hogy mi vár reám. Ismerem Akton tetteiből és nem akarok a tigris torkába jutni, mert ezzel a kurucság ügyének vajmi kevés szolgálatára lehetek.

Gurzó Lajos: Kegyelmes nagy jó uram! A marosvásárhelyi gyűlésre hivatalos és ott tanácsával és bölcsességével többet használ a kurucság ügyének, mint itt, ha a kevés számu kuruc csapat élén esetleg a csatában elesnék.

Mi e falakat a végtelenségig oltalmazzuk. Százan, esetleg százötvenen leszünk és mindent megteszünk, hogy a lerombolástól megmentsük.

Both András, Gyergyószék főkirálybírája 1707. évi július hóban a grécesi csatát árulás következtében elveszti, Elekes András királybíró és Solyom Tamás főjegyző Katorzsánál feltartóztatják ugyan az ellenséges labanc hadat, de a tulerő győzedelmeskedik és a katorzsai ütközet is vereséggel végződik.

Akton tábornok az előhaddal Grécestől Szentmiklósról vonul Both vára lerombolására, Szentmiklós feldulására és ezen szégyenletes hadi művelet után Szárhegyre vezeti dicső hadseregét és a katorzsai ütközet után odavonuló főcsapattal egyesül.

Gurzó Lajos: A grécesi és katorzsai csatát elvesztettük és ezen őseink vére által többször megszentelt falak közé menekülünk. Hátha az ellenséget fel tudjuk romboló és pusztító ut-

Ki turja a földet, mely nem övé — —
Övé csupán csak a hant!
S a hallgató völgyben ott alatt
Sir — kong-bong a gyászharang...

(Csikszerdá)

Mihály L. Barna.

HIREK.

— **Kitüntetés.** Chindea Theodor gyergyó-szentmiklósi lyceumi igazgatót Ófelsége a Román csillagrend lovagkeresztjével tüntette ki.

A kitüntetés mindenben egy arra érdemes egyént ért, aki becsületes munkálkodásával a majdnem teljesen ruinává vált gyergyó-szentmiklósi liceumot szinte újjáalakította, mert míg a liberálisok idejében a liceum magángazdasága egyes egyén érdekeit szolgálta, addig Chindea igazgató a kerigazdaság jóvedelmét a liceum jókarbáhozására fordította.

Chindea igazgató kitüntetéséhez mi is őszintén gratulálunk.

— **Halálozás.** F. hó 3-án hosszas betegség után elhalt özv. Lázár Jánosné szül. Lázár Anna.

Az elhunyt, mint legutóbb is az örmény oltáregylet elnöknője, tevékeny részt vett az örmény egyház belső életében, s ebbeli minőségén kívül is minden társadalmi és jótékony mozgalomban részt vett.

Az elhunyt nagy kiterjedésű családot és rokonságot hagyott hátra.

Temetése f. hó 5-én történt az egész város osztatlan részvétele mellett.

— **Református konfirmációk.** Ritkaszép egyházi ünnepség keretében konfirmálta meg áldozóesüörtökön Kovács Pál gyergyó-szentmiklósi ref. lelkész azt a tizenkilenc fiut és leányt, akik ez alkalommal járultak először az Úrvacsorához.

Az egész város református közönsége a konfirmáltak szüleivel és rokonaival zsufolásig megtöltötte a kis ref. templomot és könnyezve hallgatta végig Kovács lelkész magasszárnyalásu imáját és tanításait a lelkileg felavatottakhoz.

A konfirmáció után a szép ünnepség emlékére emléklapokat osztott szét a presbiterium.

— **A vármegyei tanács,** melynek megalakulását a kolozsvári revíziós bizottság megsemmisítette, újraalakulás végett június 20-ikára hivatott össze.

jában tartóztatni, hogy feleségeink, gyermekeink és hozzánk tartozóink menekülhessenek.

Barátim! Itt az ellenség! A kastély kapuit zárjátok be, a kapuk alját a legnagyobb gerendákkal torlaszoltjátok el!

Az ablakokra illő táblákat rakjátok fel! Egyszázötvenen vagyunk. A kastély északi része a leggyengébb. Oda ötven harcos kell. A többi a más három oldalt védelmezi. A falakra elég kő van felhordva.

Ha az ellenség a falakra létrákat támaszt és azokon igyekszik a falakra mászni, kövekkel agyonverni. Akiknek fegyverük van, csak a legvégső esetben vegyék használatba. Kardot és lándzsát kell használnunk, mert itt ezek a célszerű fegyverek.

Az ellenség sok. Meglehet, hogy nem érünk célt, de azért az utolsó csepp vérünkig védelmezzük ezt a kastélyt.

Akton: Kik lehetnek ezek a vakmerők, kik védelmezni merik ezt a rozoga fészket?

Órnagy: Kegyelmes tábornok uram! Ezek a grécesi és katorzsai vesztett csaták után ide menekült rongyos kurucok. Fel akarják tartóztatni dicső és érdemekben gazdag táborodat.

Akton: Ugy látom, hogy a falakon helyezkedtek el. Nem kell a támadásnál a kastélyt körül venni. A főkaput be kell törni és, mint a patkányokat, ki kell füstölteni! Ágyut csak a kastély felgyújtása és rombolására kell használni.

Megkezdődött az ostrom. A főkapu betörésének fogtak. Hatalmas vasrudakkal fészegetik és bárdokkal kezdik döngetni. Belemelegednek a munkába és teljesen elbizakodnak, hogy háborítás nélkül dolgozhatnak.

— **Meghalt Gábor János.** Városunkban s az egész gyergyói járásban is sokan ismerték Gábor János nyug. vármegyei jegyzőt, ki a háboru előtt szolgabíró volt, fogságból történt hazajövetele után pedig egyideig a csikmegyei árvaszéknél teljesített szolgálatot.

A hosszantartó fogságban vesebajt kapott, s hosszú szenvedés után mult hó 29-ikén elhalt.

Akik vele együtt szolgáltak a közigazgatási téren mindannyian megszerették ezt a talpig becsületes és jószívű embert, s ezért halálát nemcsak volt hivataltársai, hanem egész Csik polgársága őszintén fájlalja.

Az elhunytban Dr. Grosz Tivadar volt gyergyó-szentmiklósi közjegyző sógorát gyászolja.

— **Szárhegy községtanácsa elfogadta a központi villanyüzem tervét.** Multkori egyik szánuakban részletesen közöltük László Antal v. főmérnök tervezetét az egész gyergyói községeket villanyárammal ellátó központi villanyüzemről.

László főmérnök tervezetét megküldötte az összes gyergyói községeknél, s mint értesülünk, most is Szárhegy község volt az első, amelyik a tervezetet megvizsgálva azt elfogadta és egyelőre elvben csatlakozását jelentette ki az eszméhez.

Szárhegy község mindig első volt a községek között, amelyik minden kulturmozgalomban vagy közhasznú intézmények létesítésében előljárt, s bizton reméljük, hogy rövid időn belül a többi községek is hozzájárulnak — egyelőre természetesen elvben — az egész Gyergyó medencét nagy mértékben érdeklő és fejlődését biztosító intézmény létesítéséhez.

— **Évzárás az elemi iskolákban.** A közoktatásügyi miniszterium rendelete szerint az ország összes elemi iskoláiban az iskolai év június hó 15-én zárul.

Június hó 18-án kezdődnek a vizsgák és minden osztályban annyi napig tartanak, ahány tanítója volt az osztálynak.

— **A drága Gyergyó-szentmiklós.** Városunk mindig híres volt arról, hogy egyike a legdrágább piacoknak. Ezt eddig azzal indokolták, hogy a gyáraknál levő tisztviselők tömegesen szerezték be heti szükségletüket, s így a nagy kereslet folytán a piaci árak magasságának tulajdonképpen ők voltak az okozói.

A gyárak leépítése következtében a munkás és tisztviselő létszám is leapadt majdnem

A főkapu feletti ablakok megnyílnak és hatalmas kőzapor hull a kapu betörőire. Egy részük félholtan és sebesülten marad ott, a többi elszalad.

Muskétásokat rendelnek oda, de lövéseik ellen az ablakban levők teljesen védekeznek. Újabb kőzapor hull alá. Újabb sebesülések és halálos fejbetörések következnek.

A muskétások újból lövésekkel próbálkoznak, de teljesen eredménytelenül. A kapu betörését abbahagyják. Létrákat támasztanak a falakhoz. A felmászők bezuott fejével hullanak vissza.

Újabb és újabb falramaszást rendelnek el de a felmászők betörött koponyával gurulnak alá. Gondolják, hogy a kapu feletti ablakokból a védők eltávoztak és létrák segítségével ott akarnak behatolni, de csufosan visszaveretnek.

A tábornok megsokallja a haszontalan ostromlást és a főkapunak ágyugolyókkal való betörését rendeli el.

Bömbölnek az ágyuk és a főkapu összeroskad. Az ottmaradt torlaszokat is szétlövik. A kis csapat a falakról a kastély udvarára sorakozik. Negyven harcosnak van puskája. Azok a kapu bejáratához vonulnak, kilövik töltéseiket az ellenségre és a hátuk mögött lévő, karddal és lándzsával felfegyverkezett társaikkal a kapun kirohannak. Véres küzdelem keletkezik. Ember ember ellen harcol. Puska, kard és lándzsá török, a vér patakzik és 150 kuruc a főkapu előtti téren holtan fekszik.

A kastély lerombolása után Akton tábornok babérain pihen. Pihenés után tovább vonul, mert Ditró és Remete feldulása még napiranden van.

Ferenczy Dénes.

nullára, s ennek dacára a piaci árak mégis majdnem a régi nivón állanak.

Az áresést pedig indokolná a minden téren csökkenő tendenciát mutató általános áresés is.

Nagyváradon pl. egy liter tej ára 3 lej, a szász vidéken bivalytej literje 4 lej; nálunk 7-8 lej, tojás párja Marosvásárhelyt és egyebütt 2-3 lej, nálunk még mindig 4 lej.

Hogyha már a hatóságnak nem áll jogában az árak leszorítása, a fogyasztó közönségnek kellene sorompóba lépnie, hogy egységes magatartásával az árakat leszorítsa a többi árucikkek árnívójára.

— Kinevezték az új városi interimár bizottságot, mely a következő tagokból áll: Elnök: dr. Precup, helyettese: Păcurariu János, tagok: Giurgiu mérnök, Balázs Vilmos, Kémenes Miklós, Nap Gyula és Márton Tamás.

Az új interimár bizottságnak városunk polgársága máris kijelöli az első feladatot: a városi költségvetés összeállítását és az élelmi- és ipari cikkek maximálását.

— A szesz-törvényjavaslat módosítása. A pénzügyi bizottság letárgyalta az új szesz-törvényjavaslatot és azon a következő változtatásokat vitte keresztül:

A poharazás fenntartásának vagy megszüntetésének kérdését a parlament döntésére bízták.

Törölték azt a szakaszt, mely úgy intézkedett, hogy csak románul tudók kapnak italmérési engedélyt.

Városokban az italmérési engedélyeket nem tizenhat, hanem hater lakos után fogják kiadni. A városi engedélyek korlátlan, a falusi engedélyek 5 évi időtartamra adnak ki.

Törölték azt az intézkedést, mely szerint olyan helyiségben, ahol kártyajáték folyik, ital nem mérhető a meghosszabbított záróráig.

A falusi italmérési engedélyek a községekbe szállanak, amelyeket árlejtés utján adnak bérbe. Az árlejtéseknél 10%-al olcsóbban a régi tulajdonosokat kell előnyben részesíteni.

A módosított javaslat a napokban már parlamenti tárgyalásra kerül.

— Junius elsején kezdődött az idegenellenőrzés. A munkaügyi minisztérium mint megírtuk, új rendeletet adott ki az idegenellenőrzésre vonatkozólag. A rendelet szerint az országban tartózkodó összes idegenek junius 1. és 15-ike között beadják kérvényeiket és okmányait a rendőrprefektúrához és bizonyítványt (Dovada) kapnak szept. 1-ig tartó érvénnyel, amikor a hatóságok kiadják a tartózkodási engedélyeket. Jelenkezni tartoznak az összes idegenek, tekintet nélkül arra, hogy utlevéllel, vagy különleges engedéllyel tartózkodnak az országban. Kivételt képeznek az egyetemi tanulók, művészek, cégtulajdonosok, utazók és külföldi laptudósítók.

— Nagy port vert fel a szeszadótörvényjavaslat. Multkori számunkban megemlékeztünk arról a heves ellenállásról, amelyet a szeszadótörvényjavaslat az ország vendéglősiparosságából kiváltott.

Az erdélyi és bánági vendéglősiparosság a múlt héten is Kolozsvárt értekezletet tartott, mely alkalommal is minden erejével tiltakozott az anyagi egzisztenciájukat alapjában megrendítő szeszadótörvényjavaslat ellen.

(Lapunk zártakor kapjuk az értesítést, hogy az ország összes érdekelt testületeinek és a parlament nagy részének tiltakozása hiábavaló volt, mivel a közben letárgyalt szeszadótörvényjavaslatot Madgearupénzügyminiszter változtatlanul fogadtatta el a kamarával.)

Az erdélyi és bánági vendéglősiparosság értekezletén másik fontos pont a sörkartell ügye volt.

Panaszuk az volt, hogy míg a vendéglősök és kávéosok 70%-a alávetette magát a sörgyárosok feltételeinek, addig két sörgyár kivételével a csatolt területek sörgyárai nem respektálták a megállapodásokat. Ezért elhatározta az értekezlet, hogy még egyszer fel fogják hívni a sörszindikátust a megállapodás teljesítésére, s amennyiben ekkor sem teljesítik azokat, úgy szakítani fognak vele és sörszükségletüket ezen túl a csernovitzi és radautzi sörgyáraktól fogják beszerezni, melyek kartellen kívül állanak.

Teljes hevében áll tehát a sörháborúság, amely végeredményben csak a fogyasztó közönség bőrére megy.

— A Szentkereszt Hadsereg gyergyószárhelyi tagozatának egyházi énekkara f. hó 10-én este 9 órai kezdettel a közbirtokossági székház nagytermében tánemulatsággal egybekötött műsoros estélyt rendez a következő műsorral: 1. Kapunk előtt... Schuberttől. Éneklí a Szentkereszt Hadsereg szárhelyi tagozatának énekkara. 2. A II. asszony, szavalja Ferencz Terézke. 3. Mariska mosolyog. Monológ, előadja Oláh Zsófia. 4. Anyukám meghalt. Énekduett, zongorán kíséri Ehremwert Mária, éneklí Oláh Tamás és Keresztes Annuska. 5. A vak, szavalja Ehremwert Mária. 6. Édesanya örömsókjá. Dialóg, előadják Ferencz Béla és Illyés Balázs. 7. Magyar nóták zenekísérettel, előadja O. K. 8. Ünnepi beszéd. 9. Az anya fájdalma, szavalja Gurzó Bözsike. 10. Bölcsődal, zongorán kíséri Ehremwert Mária, éneklí Ambrus Emuska. 11. A régi könyv, szavalja Ferencz Klárika. 12. Sűrű erdő, népdalegyveleg, éneklí a Szentkereszt Hadsereg egyházi énekkara.

— Kérelem. A csikszenntamási tűzkárosultakat segélyező vármegyei bizottság ismételtén felkéri mindazon egyéneket és testületeket, kiknél a tűzkárosultak fölsegítésére gyűjtött vagy megajánlott pénz van, hogy ezt a Transsylvania bank csikszeredai fiókjához haladéktalanul befizetni s annak megtörténtét vagy a netáni akadályokat Dr. Györgypál Domokos ny. főispán (Mercurea-Ciuc — Csikszereda) urral közölni sziveskedjenek.

— Skarlátjárvány Szárhelyen. Szárhelyen erős veheméniával lépett fel a skarlátjárvány úgy, hogy már több halálos eset is fordult elő.

A járvány különösen az iskolás gyermekek között pusztít úgy, hogy 24-28 óra alatt már végez is a beteggel.

Ugy a községi előjáróság, mint a járásorvos már több ízben jelentést tettek a vármegyei főorvos hiatalnak a szükséges óvintézkedések megtételére, azonban mindezekig onnan semmi intézkedés nem történt.

A gyermekek szülőit, valamint az egész községet érthető izgalomban tartja a sok gyermekhalálozás és az óvintézkedések megtételének hiánya.

— Novák Mária Szakácskönyve. Most rendezi sajtó alá Novák Mária egy hosszú élet megfigyeléseinek és tapasztalatainak eredményeit, összegyűjtött konyhareceptjeit. Novák Mária tudvalevőleg hosszú évek során át vezette nagyhirű nagybátyjának, a híres orvosnak, néhai dr. Fejér Dávidnak házáat és ezalatt az idő alatt bő alkalma volt nemcsak a legizletesebb ételek előállítása körül szerzett tapasztalatait bővíteni, de a nagytudományu orvosnagybátyja szakszerű kritikája nyomán egészségügyi szempontból való megrostálását is eredményesen kiállották. A Novák Mária konyhareceptjei hosszú évek sora óta közkezen forognak és csak számos oldalról hozzá intézett megkeresésnek tesz eleget, mikor most bevált receptjeit sajtó alá bocsátja. A körülbelül 800 receptet tartalmazó Szakácskönyv ez év őszén jelenik meg. Előfizetési ára 140 lej. Bolti ára 180 lej lesz. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján is. Aki az egészségre hasznos, jóízű, a mai nyomasztó gazdasági viszonyokkal számoló, megbízható konyhai tanácsadót óhajt magának biztosítani, nem fogja elmulasztani a Novák Mária Szakácskönyvének megrendelését.

— A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara közleményei. Az érdekelt kereskedők és iparosok tudomására hozzuk, hogy a Pénzügyminiszter 100.576/1930. számú határozatával megengedte, hogy a jövőben azon szerződések után, melyek a 20.000 lejt még nem haladják meg, amelyek megyék, községek vagy hasonló köztisztviselők részére történő szállítmányozásokról szólnak, az impozit proporcionál bélyegekben is leróható.

Lembergben (Lengyelország) folyó év szeptember 2-16-ig tartatik meg a 10. nemzetközi keleti vásár; érdekessége e vásárnak, hogy egy kizárólagos „román nap” is lesz, melyen Románia gazdasági, pénzügyi helyzetéről fog-nak előadásokat tartani.

Stockholmból (Svédország) összeköttetést keres, A. B. Sjöberg & Bergsten, Kronhamm-

Az Urania mozgó hirei.

Gazdag programot nyújt a mozi vezetősége a pünkösdi ünnepeken. Két kiváló slágert mutat be az ünnep két napján, melyeknek mindenikét egy legújabb megjelenésű

Ufa hirodó

előz meg.

Tehát 7 és 8-án szombaton és pünkösdi vasárnapján

Eljen a sport

A mulattatás nagymesterének, Harold Lloyd-nak (Őnek) nagysikerű sportfilmje.

9-én, hétfőn, pünkösdi másodnapján:

Halálhid

Reneé Adoreé, a legszeretetremlétebb filmdiva izgalmas, kalandos filmremeke.

11 és 12-én, szerdán és csütörtökön

Occidend

a francia filmtermelés különleges superprodukcioja, a keleti tárgyú filmek non plus ultrája ez a darab, melyben a téma izgalma vetekedik a rendezés nagyvonalúságával, s a színterelés az ég és tenger végtelen síkján szemképrázoló látnivalókat tár föl. Főszerepben a franciák szemefénye: Claudia Victrix.

Jön:

Gréta Garbo: Vad orchideák.

sterg 49 cég, nyers gyümölcs és zöldség exportörökkel.

A nemzetközi repülőársaság bukaresti ügynöksége közli, hogy a május 10 és junius 11. között tartott Párisi Minta-Vásár alkalmából a Bukarest-Páris közötti repülő utvonala a kereskedelmi és iparkamarák tagjai részére 25% kedvezményt ad a társaság központi igazgatósága. A kedvezmény elnyerésére a vásárigazolvány jogosít. A kedvezményes szállítási díj egy személy részére Bukaresttől-Párisig és vissza 25.110 lej.

A C. F. R. vezérigazgatósága a Bukarestben május 15 és junius 20 közötti időre megnyitott „Targul Moşilor” alkalmából 25% díjkedvezményt ad a vásárra utazóknak — és pedig az oda utazásnál egész jegy váltandó, a visszautazásnál pedig a vásár területén utólag is beszerezhető vásárigazolvány alapján 50%-os kedvezménnyel utazhatnak vissza kiindulási állomásra a látogató.

* Csiki-ut 19. sz. alatti ház f. évi junius hó 1-től kiadó. A lakás áll: 3 szoba, konyha és melléképületek. Esetleg kettő 1 szoba és konyhas lakásnak. Ugyanott egy műhelyépület is kiadó. Értekezni lehet Biró József asztalosnál.

* Főter 15. szám alatt 2 szoba kiadó. Érdeklődni lehet özv. Mihály Józsefnél, Főter 15. sz.

* Dr. Câmpian ügyvédi irodáját Fogarasy-utca 6. szám alá helyezte át (Csiky Kálmán-féle házba).

* Eladó 16 kötetben Pallas lexikon 4000 lejtért Gencsy Ferencnél Toplița, jud. Mureş.

* Két szoba, konyha és kamara kiadó Boeskor Gergelynél, a járásbíróssággal szemben.

* Ha butorra van szüksége, tekintse meg Hegyesy Lajos asztalosmester raktárát, ahol kemény és puhafa hálók állandóan raktáron vannak. Nagy raktár mindenféle hajlitott butorban. Megrendelésre bármilyen asztalosmunkát jutányos áron vállalok. Gheorgheni, Reg. Ferdinand 74. 10-7

* A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a szobafestő és mázoló iparomban önállósítottam magam. A legújabb divatu külföldi mintalap kollekcióból van választékom. A legolcsóbb, izléses, jó munkát felelősséggel végzek. A nagyérdemű közönség szíves partfogását kéri Simon Lajos, szobafestő és mázoló, Meszes-utca 17 szám. 6-2

Toplicai hírek.

— Új városi orvos. Dr. Lecca Valerius most foglalta el állomáshelyét. A szimpatikus orvos általános közkedveltségnek örvend, miután megértéssel és gondos kezeléssel látja el betegeit. Isten tartsa meg sokáig közöttünk.

— Hősök napja. A hősök kegyeletteljes ünnepét eddig soha nem látott ünnepélyes keretek között ünnepelte meg Maroshévíz közönsége. A magyarság egyházi körmenetben vonult végig a Fő-utca a hősök sirjaihoz. Márton Béla plebános és Gencsy méltatták az ünnep jelentőségét, könnyezve hallgatták végig még a románok is a szép beszédeket. Köszönet illeti meg a magyarságot, hogy ilyen példás felvonulással vett részt az ünnepélyen. Kiss Ferenc egyháztanácsos derekasan kivette részét

a kivonulás rendezésében, amiért háláját rója le a vezetőség.

— **Táncvizsgabál Maroshévízen.** Reissfeld Noe okl. tánctanár május hó 25-én rendezte meg Maroshévízen növendékeivel tánciskolai vizsgabálját, ami ez alkalommal nagyon jól sikerültnek mondható. Reissfeld tánctanár már hosszú évtizedeken keresztül kedvelt mestere nemcsak a hévizeknek, hanem a Marosmentén végig mindenütt, mert hosszú praxisa alatt számos esetben adta bizonyosságát annak, hogy növendékei táncstudását oda emelje a nagyobb városok színvonalához. A táncitanítás terén kifejtett képzettsége mellett mindig nagy súlyt helyezett és helyez ma is arra, hogy növendékei az illemszabályt is a táncal együtt tanulhassák meg, s éppen ezért vált kedves mesterré ma talán jobban, mint valaha. A Maroshévízen megrendezett vizsgabálját a vele szemben megnyilvánult elismerés tette sikeressé. S hogy kurzusát növendékei előtt emlékeztetéssé tegye, ez alkalommal is szépségversenyt rendezett, amelyen 895 szavazattal Korpos Ilonka lett az első díjnyertese. Szántó Erzsike a második, Lőrincz Katalin a harmadik és Kászoni Olga a negyedik díjat nyerte. Bátkirály Strátyi Károly volt.

Maroshévíz nyári mulatságain már szép számmal fognak szaporodni a fiatal táncoló párok, amelyek nagyobb részben Reissfeld tánctanár növendékeiből rekrutálódtak.

F. hó 22-ére hirdetett Leányklub majálisa, tekintettel az örmények Urnapjára, f. hó 15-én, vasárnap lesz megtartva.

KÖZGAZDASÁG.

A kamatuzsora letörése.

Kormánykörökből úgy értesülünk, hogy még a nyári parlamenti szünidő beállta előtt, tehát jun, 15-ig, a kormány meg akar szavaztatni egy olyan törvényjavaslatot, mely szerint ingatlan árverés esetén az ingatlant becsértékének háromnegyedén alul eladni nem lehet.

Nem tudjuk, hogy ezenkívül még mit tartalmaz a kérdéses törvényjavaslat, azt azonban állíthatjuk, hogy ez az intézkedés egymagában még nem fogja megoldani a gazdasági krízist. Tagadhatatlan, hogy ez is egyik oka lesz an-

nak, hogy ezután az árverésre kerülő ingatlanok nem fognak nevetséges árakért elkelní s ezáltal a hitelezők érdekeit rontani.

A törvényjavaslatnak ez az intézkedése semmiesetre nem szolgálja az adós érdekét, mert hiszen hogyha már árverésre került a dolog, akkor az adósnak igazán mindegy, hogy mennyiért cserélnek gazdát ingatlanai.

Nem szolgálja azonban a hitelező érdekeit sem, mivel — sajnos — most már ott tartunk, hogy a hitelező, ha árvereztet, csak csebebről vederbe jut, mivel árverező hiánya miatt rendszeren ő kell hogy fenntartsa az ingatlant, s ezáltal, különösen ha az árvereztető pénzintézet lassankint immobilizálja magát. Már pedig minden hitelező nem azért árvereztet, hogy még újabb befektetéseket eszközöljön, hanem azért, hogy pénzéhez jusson.

A kormánynak ez az intézkedése tehát sem a hitelező, sem pedig az adós érdekét nem védi, így tehát mindenképen nem célravezető.

Egyet azonban mégis elér, azt t. i., hogy az adósra nézve egy kis hallgatolagos moratóriumot jelent, mert hogyha a hitelezők eddig is csak a legvégső esetben árvereztettek, ezután még ritkább esetben fognak árvereztetni.

Az adósra nézve azonban ez sem sokat jelent, mivel ilyen esendes moratórium esetén is a kamat megöli őt, mert jelenleg semmi kilátás nincsen arra, hogy az adósok tömege rövid időn belül olyan helyzetbe kerüljön, hogy kilábaljon nyomorúságából.

A legszomorúbb épen az a dologban, hogy sehol nem látszik egy biztató jelenség, amely reményt nyújtana egy jobb jövő hajnalhasadására, s épen ezért az adósok tömege teljes apátiával néz a kérlelhetetlen jövő elé.

A kormánynak, hogyha komoly szándéka a helyzetet javítani, ezt csak gyökeres reformokkal teheti.

Ehhez még az sem elég, hogy valamiképpen le is szorítja a még mostan még nagyobb fokban indokolatlan magas kamatokat, mert kereseti lehetőségek nélkül az adós még ezt sem bírja el. Nem használ a Földhitelintézet felállítása sem, mert addig a hullák ezrei borítják el a pénzpiac tereit, nem használna még a Madgearu pénzügyminiszter ur által őszre beígért adóleszállítás sem, mert amíg ennek az ideje elérkezik, addig már nem lesz, aki adót fizessen.

Az üdvös intézkedéseknek tömegére van

szükség, hogy ez a szörnyen beteg helyzet a legkisebb javulást is mutasson, legelsősorban munkaalkalmak létesítésére, a különböző árucikkek árának egyenlőítésére, mert addig, míg például a mezőgazdasági termékek árai már majdnem a nullával egyenlőek, addig az ipari cikkek árai még mindig majdnem a régi nívón állanak.

Most nagyon is üdvös lenne, hogyha az egyes hatóságok maximálnák minden mezőgazdasági termék és ipari cikkek árait, mert ezáltal elkerülhető lenne az, hogy míg egyes vidékeken, mondjuk, a tej ára literenként 3-4 lej, addig másutt 7 lej legyen, a tojás párja sok helyütt 2-3 lej, másutt még mindig 4-5 lej legyen.

A szomszéd Marostorda megyében egy férfi napszám ellátással 20-40 lej; nálunk változatlanul még most is 50 lej.

Ugyancsak feltűnő a husarak változatlan-sága is, mikor úgy a széna, mint az élő marha és sertés ára az eladónál közel 50%-kal esett.

Ez az abnormis állapot megszüntetése maga után kellene, hogy vonja a szellemi termékek értékesítését is, s csakis ezáltal lenne elérhető, hogy mindenféle termék ára kiegyenlítődet nyerhessen.

Most nem kellene attól tartani, hogy az áru felhalmozódna maximálás esetén, mivel most a pénzért minden áru előbbúvik.

Nem hisszük, hogy a kormánynak tudomása lenne arról, hogy milyen a hangulat a nép között. Hogyha tudná, mennyire izzik a levegő és hogy milyen nagyfokú az elkeseredés a társadalom minden rétegében, akkor nem feleltetné tovább a hurt, hanem segítségére jönne polgárságának, amely már a teljes kétségbeesés szélén áll. Itt nincs kinek segítenie a helyzetet, csupán a kormánynak, s ha idejében nem jön a segítség, az egész ország egy hullamezőhöz fog hasonlítani. Épen ezért kíváncsian várjuk a kamatuzsora letörésére vonatkozó törvényjavaslatát.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Mindazoknak, kik drága jó édes Anyánk, özv. Lázár Jánosné temetésén résztvettek, vagy bármi módon részvételükkel fájdalomukat enyhíteni óhajtották, ezuton mond hálás köszönetet

a gyászoló család

Izléses nyomdai és könyvkötészeti munkák

Sándory-nyomda
Gyergyószentmiklós-Gheorgheni
judetul Ciuc.

Dusan felszerelt könyv- és papirkereskedés

Szigoruan szolid árak !

Figyelem !

Levélpapírok, borítékok, memorandumok, ügyvédi nyomtatványok, báli meghívók, árjegyzékek, étlapok, valamint mindenféle könyvkötészeti munkák legolcsóbb beszerzési forrása.

Papirkereskedésben nagy választék dobozos és mappás levélpapírokból, modern levelezőlapokból, patent ceruzákból, emlékönyvekből, mindenféle irodai és iskolai felszerelésekből, valamint üzleti könyvekből.

Szigoruan szolid árak !

Ha biztos eredménnyel, olcsó ár mellett akar hirdetni, úgy csakis a

„Gyergyói Ujság”
cimű hetilapban helyezze el hirdetésait.

Sándory Mihály könyvnyomdája Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson.